In capi. xiiij. vbi dicitur in poſtil. Et ſcindetur mōs oliuarum. Additio.

P Rout lr̃a ſonat plane ſciſſura mōtis oliueti in q̄tuor ptes ē intelligēda. dicit eñ Scindeť mons oliuarū ex media pte ſui ad oriētē ⁊ ad occidentem. ⁊ ſic in hac ſciſſura media ps mōtiꝫ oliueti erit orientaľ. ⁊ media ps occidētalis. Nō eī dixit. ab oriente in occidētē ſed ad oriētē ⁊ ad occidētem. ⁊ ſeqtur. Sepabitis mōtis mediū ad aqlonē ⁊ mediū eius ad meridiē. Ex q̄ habeť alia ſciſſura ſcḋm quā media ps mōtiꝫ erit aqlonaris ⁊ media meridionalis. ⁊ ſic patꝫ manifeſte. q̄ hec diuiſio fiet in q̄tuor ptes ad modum crucis. Ra. ſa. vo fugit hāc planā expoſitionē ne īntelligať mōs oliueti in forma crucis ſcindi. fugit eñ ſignum crucis ſicut ⁊ diabolꝰ pr̃ exꝰ. In eo. ca. vbi dr̄ i poſtilla. Pōt ēt dici q̄ ſic xp̄iani celebrāt feſta paſce. Additio.

Q Uidā expoſitores hebreoꝝ dicūt q̄ bellū de q̄ h̄ loquiť erit tpe feſti tabernaculoꝝ ⁊ ꝓpter h̄ illud feſtū celebrabiť poſtea cū multo maiori ſolēnitate q̄ antea. ⁊ h̄ pōt applicari ad ꝓpoſitū nr̃m. q2 ſi iſta miracula fiēt tpe huiꝰ feſti fideles remanētes inter tps hꝰ belli ⁊ diē iudicij rōnabiľr debēt ſtatuere q̄ fiat iſtud feſtū de nouo celeberrimū ſic q̄ oēs teneant ad eccleſiam venire q̄ eſt irl̄m ſpiritualis ⁊c̄. Replica.

I N ca. xiiij. vbi dr̄ Et ſcindeť mōs oliuaꝝ vbi poſtil. allegat q̄ſdā q̄ exponūt de ſciſſura mōť i q̄tuor ptes ꝑ modū crucis. allegat etiā ra. ſa. q̄ dicit ſciſſurā ſolū fieri ab oriēte i occidentē. cui vr̄ lr̃a ꝯſōare vtꝫ in poſtil. Sꝫ burg. morꝰ ꝯ ra. ſa. dicit eū fugere planā expoſitionē q2 fugit ſignū crucis ſic̄ ⁊ diabolꝰ pť eius ſꝫ tñ itēꝯ dñi burg. vr̄ obuiare fuga de q̄ dr̄ i lr̃a. q2 crucis myſteriū q̄ď ad lr̃aꝫ putat burg. deſcribere nō ē materia

Poſtil. fratris Nicolai de lyra cū addi. ſuge ſꝫ refugy. tionibꝰ pauli epi burg. ac replicis mgr̄i mathie dorinck ſup Zachariam ꝓphetam finit.

Incipit expoſitio ꝓlogi ſcḋm britonē in malachiā ꝓphām.

D Eus ꝑ moyſen ⁊c̄. In iſto ꝓlogo iuxta ea q̄ in ꝓphetia dicuntur. oñdiť ꝓpli iſrl̄itici ingratitudo ⁊ eiuſdē increpatio. Procediť aūt in iſto ꝓlogo ꝑ hūc modū. p̄io exprimiť bñficiū dei ꝯſtitū ꝓplo. ſcḋo oñdiť ꝓpli ingratitudo ibi. Sꝫ q2 tanti muneris. tertio ſubdiť diuina increpatio ibi. Ꝓp malachiā ꝓphām ⁊c̄. Bñficiū aūt dñi exprimiť in duobꝫ. p̄io in officio ꝯſtituto ſacerdotibꝫ. ſcḋo in dignitate officij ipiꝰ ⁊ iſta dignitas notať ibi. Unde ⁊ ſacerdotes ⁊c̄. Officiuꝫ aūt ē mediatiōis q̄ď ē duplex. ſ. ꝓpli ad deū. q̄ď notať primo ⁊ dei ad ꝓplm̄ q̄ď notať ſcḋo ibi. Quibꝫ legē ⁊c̄. In h̄ eñ q̄ inſtituit ſacerdotes in officio offerēdi ſacrificia dať officiū mediatiōis ꝓpli ad deū. in hoc q̄ dedit legeꝫ ſcḋm quā debebāt regere ꝓplm̄. dať officiū mediatiōis dei

a Deus ꝑ moyſen. Nota q̄ poſt re (ad ꝓplm̄. dicit igiť dūū iuda de captiuitate babylonica q̄ fuerāt reuerſi edificabāt ſibi domos ⁊ habitabāt in illis nōdū templo reedificato vt h̄r̄ Aggei. i. b. Miſſi ſunt ſ̄ a dño Aggeus et zacharias ꝓphete ad increpandū eos ꝓpter negligentiaꝫ

da ſctificatus dño exercituū[e] ⁊ veniēt oēs īmolātes ⁊ ſumēt ex eis[f] ⁊ coquēt in eis[g] ⁊ nō erit mercator vltra i domo dñi exercituū i die illo. Explicit zacharias ꝓpha. Incipit ꝓlogus in malachiā ꝓphām.

D[a] Eus ꝑ moyſen ꝓplo iſrľ ꝓcepat ſacerdotes tabernaculi ſui omni corporali vicio liberos[b] hoſtias omni vicio vacuas ſibi offerre.[c] Quibus[d] legem ſuam ad regendum populum ob hoc dederat[e] vt per ſacrificiorum oblationem internuncij dei et hominum facti. populum preceptis celeſtibus facerent obedire.[g] Unde ſacerdotes

⁊ moram reedificationis templi. ⁊ ad exhortandū ad edificandū q̄ talr̄ exhortati ſtatim tēplū ⁊ altare reedificauerūt. quibꝫ reedificatis emerſit aliud peccatū. ſ. q̄ ſacerdotes maculam habentes ſacrificabāt ꝯtra illā ꝓhibitionem Leuit. xxi. f. Qui de ſemine tuo ꝑ familias q̄ habuerit maculā non offeret panē dño deo ſuo nec accedet ad miniſteriū eius. Item offerebant ſacrificia maculam habētia. cōtra illam ꝓhibitionē Leuitici. xxij. e. Si maculam habuerit nō offeretis ⁊c̄. ꝓpter quod dñs ſubtraxit illis tēporalia bñficia. vnde miſſus fuit malachias a dño ad increpādum eos. ⁊ oñdit diuina bñficia ⁊ eoꝝ ingratitudinem ex hoc q̄ ꝓcepta dñi cōtemnebant. ⁊ hec tangūtur hic. dicit igitur.

a Deus per moyſen populo iſraeli preceperat ſacerdotes tabernaculi ſui omni corꝑali vicio liberos. Le. xxi.

b Hoſtias omni vicio vacuas ſibi offerre. Leuit. xxij. Qui obtulerit oblationē ſuā vel vota ſoluens vel ſponte offerens. quicq̄d illud obtulerit in holocauſtū domini vt offeratur. maſculus immaculatus erit ex bobꝫ vel ouibus vel ex capris. ſi maculam habuerit non offereť ⁊c̄. Quo ergo preceperat dominus ſcꝫ ſacerdotes eſſe ſine macula. ſicut dicitur primo Macha. iiij. e. Elegit ſacerdotes ſine macula voluntatem habentes in lege dei offerre etiam hoſtias carentes macula. ſicut ſcribit Le. xxij. in multis locis.

c Quibus legem ſuam. Hic tangitur de officio mediationis ꝓut erat domini ad populum. quod quideꝫ officium erat vt intimando populo legem ⁊ ꝓcepta domini. populus viueret in obedientia dei. primo ergo exprimitur officium. ſcḋo vtilitas ſiue finis officij ibi. Ut per ſacrificiorum. dicit igitur.

c Quibus. ſacerdotibus.

d Legem ſuam ad regendum ꝓplm̄. ad hoc dederat Ezechielis. xliiij. f. Populum meum docebunt quid ſit inter ſanctum ⁊ pollutum. inter mundum ⁊ immūdum ⁊ oſtēdent eis. ⁊ cum fuerit controuerſia ſtabunt in iudicijs meis ⁊ iudicabunt leges meas. ſed Danielis. xiij. dicit Egreſſa eſt iniquitas de babylone a ſenioribus iudicibꝫ qui videbantur regere populum.

e Ut ꝑ ſacrificioꝝ oblatiōem internuncij dei ⁊ hominum facti ⁊c̄. Deute. v. a. Ego ſequeſter ⁊ medius fui inter deum ⁊ vos. ad Hebre. v. a. Omnis pontifex ex hominibus aſſumptus ꝑ hominibus conſtituitur in his q̄ ſunt ad deum. vt offerat dona ⁊ ſacrificia ꝓ peccatis.

f Populum ꝓceptis celeſtibus facerent obedire. Iudith. viij. f. Quoniam vos qui eſtis preſbyteri in populo dei ⁊ ex vobis pendet anima illoꝝ ad eloquium vr̃m corda illorum erigite.

g Unde ſacerdotes angelos dei eſſe hoc loco ſcriptura teſtatur. Malach. ij. capi. Labia ſacerdotis cuſtodiunt ſcientiam ⁊ legem requirent ex ore eius. quia angelus domini exercituum eſt. Sed ezechielis ſeptimo dicit. Querent viſionem de propheta ⁊ lex peribit a ſacerdote et cōſilium a ſenioribus.

angelos dei eſſe, hoc i loco
ſcripturra teſtat̄[o] Sʒ q̄ tā-
ti mūeꝝ graꝫ ꝯtēnētes ſu-
pradict[e] ppl's ac ſacerdoteſ
ſacrificia vicio deturpata[i]
ipſis criminib[us] atꝫ ī peratib[us]
maciati deo offerre cepert
[k] Jō p malachiā pphaꝫ d's
ppl'ꝫ ſuū iſrl' increpās ait.[m]
Dilexi vos dic dn̄s. ⁊ dixi
ſtis. Jn q̄ dilexiſti nos[n] nō
ne fr̄ erat eſau iacob dicit
dn̄s[o] ⁊ dilexi iacob. eſau aūt
odio habui[p] Eſau aūt frēm
iacob n̄ iniq̄[q] aut ſpōtanea
volūtate odio hītū a deo[r]
vl' ſine meriti grā iacob di
lectū māifeſtū e cū ſm̄ p̄ſci
entiam ſuā.[t] eſau quidē ef-
fuſionē fraterni ſanguinis
ꝯcupiſcere[u] iacob aūt i ſui[x]
cognitionē obſeruādā legē
deſiderare ꝯgnoſcet[y] Cui[9]
rei grā[z] ſupradicto vſus eſt
exemplo dicens[a] Dilexi ia
cob. eſau aūtē odio habui
[b] Quis ex opib[us] memorato
rū[c] q̄ꝝ[d] liber geneſeos me-
minit in q̄ vnuſq̄ſꝗ eoꝝ fu
tur[e] erat ꝓpoſito māifeſte
ꝯſtaret vt ſcriptū ē. Creue
rūt pueri. ⁊ erat eſau hō a-
greſtis ſciens venari. Ja-
cob aūt hō ſimplex manēſ
in tabernaculo.[e] Naꝫ reliq̄
[f] q̄ lectiōe comp̄heñſa ſunt
[g] preuaricationē ppl'i iſrl' in
obſeruādis ſacrificijs dei

h Sed q̄ tanti muneris grām. Hic exprimitur ingra-
titudo ppl'i ex duob[us]. ſ. ex ꝯceptu diui muneris ibi. Sʒ q̄
tanti mu. ⁊c. ⁊ ex inobēa diui p̄ceptis ibi. Supradictus
ppl's ⁊c. vbi notat inobēa ppl'i ⁊ etiā ſacerdotū in duob[us].
ui h' q̄ alalia macula h'ſtia offerebāt ibi. Sacrificia vicio
deturpata. ⁊ in hoc q̄
ipi offerētes maculo-
ſi erant ibi. Jpis cri
minib[us] ⁊c. dicit igit.
h Sed q̄ tanti mu
neris gra. ꝑte. ſupradi
ctus ppl's ⁊ ſa. ſacrifi.
vicio deturpata. Ma-
lach. i. g. Jntuliſtis d
rapina claudū ⁊ lan
guidū. ⁊ intuliſtis mu
nus. ⁊ iō dr̄ eodē. di.
Nō mihi volūtas in
vobis dicit dn̄s exer-
cituū. ⁊ munus nō ſu
ſcipiā de manu vr̄a.
i Jpis criminibus
atꝫ impie. ma. do. of
fer. ceperūt Malach.
ij. Uos receſſiſtis de
via ⁊ ſcādalizaſtiſ plu-
rimos in lege. Jtē co
de Opiebātis lachri
mis altare dn̄i fletu ⁊
gemitu. ita vt vltra n̄
reſpiciā ad ſacrificiū.
nec accipiā placabile
q̄d de manu veſtra.
k Jdeo p malach. ⁊c. Hic ſubiūgit' diuina increpatio p
pter eoꝝ ingratitudinē. fit aūt hic duplex increpatio. pri
mo eñ fit iproperatio diuine bñficētie. ſcd'o fit imprope
ratio p̄uaricatiōis eoꝝ ⁊ malicie ibi. Nam reliq̄ lectiōe
comp̄heñſa. Jtē in prima ꝑte notant' duo. ſ. act[us] ſiue ver-
ba iproperationis. ⁊ iuſticia iproperantis. ſcd'm tangitur ibi
et dixiſtiſ. Et ibi tangit' primo q̄d ppl'i. ſcd'o reſſio dn̄i ibi.
Nōne frater fuit eſau ⁊c. q̄ſtōe iudiciū bñficij. reſſio ē ma
nifeſtatio iuſticie dei bñfaciētis ⁊ illoꝝ ingratitudinem
increpātis vel iproperantis. dicit igit. k Jdeo. i. ꝓpter
l Per malachiam pp̄ha deus (p̄notatā ingratitudinē.
ppl'm ſuū iſrl' increpās. ſ. in pphia ſequēti. i. inchoās in-
crepare. hic eſt eñ increpatio increpatiōis. infra autem
vbi tangit' eoꝝ malicia. ſ. Nā reliq̄ ⁊c. ponit' conſumatio.
Jnchoat' eñ in oſtēſione bñficioꝝ. ꝯſumat' in improperatio
m Dilexi vos. ecce manifeſtatio (ne malicie ingratoꝝ.
n Nonne (bñficij vide Malach. i. vbi ponunt' v'ba iſta.
frater erat ⁊c. h' inſinuat' iuſticia icrepātiſ ex duob[us]. ſ. ex cō
decētia diuine iuſticie reprobādo eſau ⁊ eligēdo iacob. et
ex ꝯgruētia vbi ꝓpoſiti ad eoꝝ increpationē ibi. Cuius
rei grā ⁊c. Juſt[us] eñ fuit reprobādo eſau ⁊ eligēdo iacob
ſiſr' iuſte fecit icrepādo eos neglecto tāto bñficio eis p̄ſti
to in electiōe eoꝝ i p̄re ſuo iacob. dicit igit. n Nōne
frater erat eſau iacob dicit dn̄s. q. d. ſic. Gen. xxv. f.
o Et dilexi iacob. eſau aūt odio habui. Malac. i. q. d. i
h' dilexi vos q̄ cū eſau ⁊ iacob eēnt frēs. dilexi iacob pa-
trē vr̄m ⁊ nō eſau frēm ei[us]. nō tñ iniuſt[us] fui nec iniuſte egi
⁊ h' eſt q̄d ſequit'. p Eſau aūt fr̄ ia. nō iniq̄. i. iniuſta.
q Aut ſpō. volū. q̄n aliq̄ fuerit rō. ſ. mala opa eſau in p̄
ſciā. lʒ eñ demerita ſimpl'r nō ſint cā reprobatiōis. dico
cā ꝓprie loquēdo in p̄ſcitis. nihilominus cā ē q̄re ſp̄ p̄ſciū
tur q̄tū ad h' q̄ nō apponit' eis grā nec ꝯfertur gloria.
r Uel ſine meriti grā. ꝯgrui ſupple. nō eſt eñ cā p̄deſti

nationis ex patre p̄deſtinati eius opatio bona vl' q̄ ſe p̄
parat. lʒ ꝯgruū eſt ⁊ q̄ſi q̄dāmō motiuū ꝯferētis vt grām
infundat. ſic iniquā iacob electū nō ſine grā meriti. i. nō
ſine p̄paratiōe q̄d intelligēdū ē q̄tū ad p̄paratiōnē grē in p̄-
ſenti, vel nō ſine grā meriti. i. opis meritorij q̄ ad gl'iam
in futuro Manifeſtū
eſt ⁊ ꝓbat h' dicens.
s Cū ſm̄ p̄ſciāꝫ ſu-
am. vidiſſʒ mala eſau
⁊ p̄parationeꝫ iacob
ad bonū ⁊ ad opa me
t Eſau q̄dē (ritoria.
effuſione ſang. frater.
ꝯcupi. Gen. xxvij. g.
Uenerat ſpeleū iacob
p bñdictiōe q̄ bñdixe
rat ei pr̄. dixitꝗ i cor
de ſuo. venient dies
luct[us] pr̄is mei ⁊ occi
dā iacob frēm meum
v Jacob aūt ob iu
x Cogni (id eſt dei-
gnitionē. Gen. xxiij.
g. Uidi dn̄m facie ad
faciē. ⁊ ſal. fa. eſt aīa
mea. ac ſi diceret. ꝯg-
ui dn̄m q̄ ipe me co
gnoſcere dignat[us] eſt.
y Cui[us] rei grā. Hic
oſtdit' v'bū ꝓpoſitum
ꝯgrue ad increpatōeꝫ
illoꝝ. pri'o igit' inſinu-
atur ipſa ꝯgruentia q̄
fuit electio iacob. ſcd'o innuit' rō electiōis. ibi. Quis ex
opib[us]. dicit igit. y Cui[us] rei grā. i. grā electiōis iacob ⁊
reprobatiōis eſau. z Supradicto vſus eſt exemplo.
ſcʒ exēplo iacob ⁊ eſau ad increpationē iudeoꝝ. h' inquā
a Dilexi iacob. q. d. q̄ ſic dilexi p̄rem veſtrū (exemplo.
⁊ frēm eius reprobaui magnū vobis bñficiū p̄ſtiti. in-
de eſt q̄ ꝓpheta vſus eſt exemplo dilectiōis iacob. ⁊ re-
probationis eſau ad increpandem iudeoꝝ b Quis
ex opib[us]. ꝯtinua ſic. ita mo vſus eſt ſupradicto exemplo
ad[us] ppl'i iſrl' increpationē q̄ oſtdit' grā q̄ fecit deus illi. q̄-
uis ⁊c. i. licet ex illis q̄ de iacob ⁊ eſau ſcripta ſunt. Gen.
xxv. g. pateat eſau dignū fuiſſe reprobatione. ⁊ iacob ele-
ctione. dicit igit. b Quis ex opib[us] memoratoꝝ. ſcilʒ
c Quoꝝ memoratoꝝ et operū eorūdē (eſau ⁊ iacob.
d Liber geneſeos meminit. Gen. xxv. c. ⁊ .j. in pluribus
capitulis. vel ſic. Cuius rei grā. q̄ſi ad oſtendendū q̄ de
factis eoꝝ p̄ſciam habuerit ſupradicto exemplo vſus eſt
q̄ tales conſtat ſic diuiſos ſm̄ reprobationem ⁊ electi-
onem anteq̄ natos. Quis ex opibus. q. d. conſtat q̄ de[us]
facta eoꝝ p̄ſciuerit que in geneſi determinantur aperte
Geneſis. xxv. vbi dicitur. Quib[us] adultis factus eſt Eſau
vir gnarus venandi ⁊ homo agricola. iacob aūt vir ſim
plex habitabat in tabernaculis. e Nam reliq̄. h' ſub-
ditur de improperatione malicie eoꝝ. q̄ oſtendit' in duob[us]
ſcʒ in p̄uaricatione diuinoꝝ mandatoꝝ quo ad ritum ſa
crificioꝝ ⁊ quo ad cultū idoloꝝ. Cōtinuat ſic. in principio
ꝓphetie vſus eſt exemplo dilectionis iacob ⁊ odij eſau
ad inſinuandū grām iudeis p̄ſtitam. ⁊ ingratitudineꝫ
increpandam. ⁊ ꝯſequēter in ꝓphetia manifeſtata eſt eo-
rum tranſgreſſio. e Nam reliq̄. ſ. ab eo q̄d dictum eſt
in principio ſcʒ dilexi vos ⁊c. f Que lectione comp
henſa ſunt. i. dicta conſequenter in propheta.
g Preuaricationē populi iſrl' in obſeruā. ſacrificijs dei

Malachie.i. Offeretis ſup altare meū pollutū panem ꝛc. Jtē in eodē.g. Maledict' doloſus q̄ hʒ in grege ſuo maſculū ꝛ votū faciēs imolat debilē dn̄o ꝛc. h Jn crepationēq; in eundē ſcʒ pplm iſrl'. i Q deos ali. colue.ſigni. Malach.ij. Trāſgreſſus eſt iuda ꝛ abomina tio facta ē in iſrl' et in irlm.q2 ɔtaminauit iu das ſctificationē dn̄i quā dilexit.ꝛ habuit filiā dei alieni. Jtem Malach.iij. A dieb9 patrū vr̄oꝝ receſſiſtis a legitimis meis et non cuſtodiſtis.

Explicit q̄liſcūq; expoſitio iſti9 plogi.

Poſtilla Nicolai de lyra ſup malachiā pphām incipit cū ad ditionib9 Pauli epi burg.ꝛ replicis mgr̄i mathie dorinck.

Capitulum.I.

Onus verbi dn̄i. Hic i cipit pphe tia Mala. Et diuidit in duas p tes.ſ.ꝓhemiū ꝛ tra ctatū.tractatus inci pit ibi. Dilexi vos ꝛc. Jn pria pte deſcribit impoſitio officij pro phetandi ipi mala chie cum dicitur.

a Onus vbi dn̄i.i. officiū denūciādi ver bū diuinū. officium

[b] increpationēq; i eundē' q deos alienos coluerit ſigni ficāt. Explicit plogus.

Jncipit argumentum.

Malachias apte et i fine oīm pphaꝝ di cit de abiectiōe iſrl' ꝛ vocatiōe gētiū. Nō eſt m̄i volūtas i vob dic dn̄s exercituū.ꝛ mun9 nō ſuſci piā de manu vr̄a. Ab ortu eñi ſol' vſq; ad occaſū ma gnū ē nomē meū i gētib9.ꝛ i oī loco ſacrificat ꝛ offert nomi meo oblatio mūda.

Explicit argumentum.

Jncipit malachias ppha.

Onus [a] vbi .I. dn̄i [b] ad iſrl' [c] in manu malachie pphete. [d] Dilexi vos dicit dn̄s.et dixiſtis. [e] Jn q̄ dilexiſti nos. [f] Nonne frater erat eſau iacob dicit dn̄s. [f] Et dilexi iacob [g] eſau autem odio habui. [h] Et po ſui ſeyr montes eius in ſo litudinē. [i] et hereditatē ei9 in dracones deſerti. [k] Q ſi dixerit ydumea [l] deſtructi ſumus.ſed reuertētes edi ficabimus que deſtructa ſunt. Hec dicit dominus exercituum. [m] Jſti edifi cabunt et ego deſtruam. Et vocabuntur termi im pietatis.et popul9 cui ira tus eſt dominus vſq; ine ternum. [n] ꝛ oculi veſtri. [o] vi debūt. [p] ꝛ vos dicetis. Ma gnificetur dominus [q] ſuper terminum iſrael. [r] Fili9 ho norat patrem [s] ꝛ ſeruus do minum ſuūz. [t] Si ergo pa ter ego ſum. [v] vbi eſt honor meus [a] ꝛ ſi dominus ego ſū

h Et poſui ſeyr mō tes ei9.i.terram eſau mōtuoſam in ſolitu dine p nabuch.regeꝫ.

i Et hereditatē ei9 in dracones talia eñi aīalia ſolent habita re in terra deſerta.et etiā in ruinis edifici

k Q ſi dixe(oꝝum. rit idumea.i. popul9

l Deſtru (idumee. cti ſumus ſed reuer tētes edificabim9 ter ram nr̄am melius q̄ iudei reuerſi edifica uerūt ſuā.hoc exclu ditur cū ſubdit in p ſona dei.

m Jſti edificabūt ꝛ deſtruā ꝛ vocabun tur termini impieta tis.i.terra in qua vi guit impietas. ꝓpter quā iratus ē dn̄s cō tra terram ꝛ pplm in ea habitantem.

n Et oculi veſtri. o iudei.

o Uidebunt.vindi ctam meaꝫ in idume is qui ſemp fuerūt vo bis moleſti.

emī alicui impoſitū dr̄ onus eius ſm cōem modū loq̄n di q̄ frequēter vtunt pphe.ſcd'o oſ̄dit cui vbū hmōi ſit

b Ad iſrl'. Poſt reditū eñi captiui (denūciandū cū dr̄. tatis babylonice q̄ tpe pphauit malachias ppl's rediens nomē iſrl' obtinuit.q2 captiuitas.x.tribuū nō rediſt.ter tio notificat ppha ex noīe cuī dr̄.

c Jn manu mala chie.i.p ipm malachiā. Malachias aūt intep̄tat angl's dn̄i. Et h aūt dixerūt aliq̄ q fuit angl's i corpe aſſumpto alij vo q fuit eſdras ſcriba.ſʒ iſta nō habēt auctoritateꝫ ex ſcriptura.iō eadē facilitate ɔtēnunt q̄ pbantur.

d Dilexi vos.hic incipit tractat9 Circa quē ſciendū q principalis intētio pphaꝝ fuit denūciare xpi aduētū.vt diffuſius dictū fuit in princi.hiere.ꝛ iō malachias pri9 arguit multiplex pctm̄ ppl'i.ſcd'o denūciat aduētū xpi.c. iij. Et q2 pnia de pctis ē diſpoſitio ad receptionē redem ptoris.ſm q dr̄. Mat.iij. Pnīam agite.appro.eñi re.ce. iō pria diuidit in duas ptes.q2 primo ppha arguit ſacer dotes ꝛ pplm ɔiunctim.ſcd'o magis diuiſim ibi. Filiu s. igit pri9 arguit oēs ſiml' de ingratitudine in pſona dī d.

d Dilexi vos.ꝛ hec ingratitudo ptʒ ex r̄nſiōe ppl'i cū dr̄

e Jn q̄ dilexiſti nos.q.d.icāt n̄ apparet erga nos tua di lectio ſpālis p ceteris.ſʒ hec r̄nſio tanq̄ falſa excluditur

e Nōne frater erat eſau iacob (cū ſubdit in pſona dei. q.d.ſic.q2 fuerūt filij eiuſdē patris ꝛ mr̄is.vtʒ Geñ.xxv

f Et dilexi iacob.dando ei bn̄dictiōem paternā et he reditatis pmiſſionē.q̄ tn̄ annexe erāt tunc tpis primoge

g Eſau aūt odio habui.denegādo iſta ſibi cū (niture. tn̄ eſſet primogenitus.vtʒ Geñ.xxv.ꝛ.xxvij.hec aūt dile ctio iacob ꝛ odium eſau fuerunt ſigna electionis ꝛ repro bationis eterne.ꝛ ſic allegat apl's Ro.ix.ꝛ in h apparet dilectio dei ſpālis ad pplm iſrl' q̄ deſcēdit a iacob q alio noie dictus eſt iſrl'. Geñ.xxxij.ſcd'o oſ̄dit ſpālis dilectō ad iſrl'.ꝛ odiū ad pplm deſcēdentē ab eſau p effectum.

p Et vos dicetis.magnificet dn̄s.i.appareat magnitu do eius. q Sup terminū iſrl'.i.ſup terrā iſrl' ipam ꝛ habitatores eius ab hoſtib9 ptegendo et in bonis mul tiplicando r Filius. Hic ɔſr arguit ſacerdotes ꝛ po pulum diuiſim.ꝛ primo de peccatis in deum.ſecūdo in primum ca.ſequēti. Prima in duas.quia primo arguit ſacerdotes.ſcd'o populares ibi. Et vos. Prima adhuc i duas.quia primo ſacrificium ſacerdotum excludit tan q̄ malum.ſecūndo ſacrificium noue legis concludit tā q̄ deo acceptiſſimum ibi. Non eſt. Circa primum ſcien dum q licet totus populus iſrael diceretur dei filius. Exo.iiij. Filius meus primogenitus iſrael.tamen ſacer dotes ad eius miniſterium deputati dicebantur dei filij ꝛ ſerui modo ſpeciali.ꝛ ſic loquitur hic.

r Filius honorat patrem id eſt tenetur honorare.quia habet ab eo eſſe nutrimentū ꝛ documentum.

s Et ſeruus dominum ſuum.ſupple timebit.q2 nō eſt in hebreo nec in libris correctis.ſed ſubintelligitur.

t Si ergo pater ego ſum.ꝛ accipitur ſi pro quia.deus ē pater omnium p creationem.ꝛ ſpecialiter iudeoꝝ per legis dationem que nō fuit data alijs populis pſ.cxlvij. Non fecit taliter omni nationi.et iudicia ſua non ma nifeſtauit eis.et adhuc ſpecialius ſacerdotum quos ele git ad ſuum miſterium.

v Ubi eſt honor meus.quaſi diceret.non defertis mi hi honorem vt debetis.

a Et ſi dn̄s ego ſum.ſ.p gubernationē veſtri ſpecialem.